

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: A főváros elektromos telepe
Máramarosban.

Forrás:

Világ

Bp.

1916. V. 7.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

621.32

Hely

Idő

"1916"

Személy

Hel

A főváros elektromos telepe Máramarosban

350 kilométernyi távolságról akarják
Budapestre vezetni a villamos áramot

Nagyszabásu és minden részletében érdekes tervvel foglalkoznak most a város-házán. Arról van szó, hogy Bárczy István polgármester megbízásából a főváros elektromos műveinek kitűnő vezetője: Stark Lipót vezérigazgató régebbi idő óta folytat tanulmányokat abban az irányban, hogy miképpen lehetne Budapest elektromos áram szükségletét a fővárostól száz meg száz kilométer távolságban megépített vízierővel hajtott hatalmas áramfejlesztőkkel előállítani.

A széndrágálás kényszerítette rá a város-házi urakat, hogy ezzel a tervvel foglalkozzanak. A szénárak folytonos emelkedése nehéz probléma elé állította a magyar ipart. A szén ára az utolsó tíz esztendő alatt megduplázódott és az árak evolúciójának még koránt-sincs vége. Hogy a háboru után mi lesz, azt ma még elképzelni is nehéz; de hogy a szén nem lesz olcsóbb, vagy legalább sokkal olcsóbb nem lesz, az csaknem bizonyos. A szénárak emelkedése kellemetlenül avatkozik bele a főváros üzemének a számadásaiba is, és épp ez a körülmény adta az ötletet a fővárosi elektromos művek vezérigazgatójának, hogy olyan megoldást keressen, mely mellett a szénkonjunkturák meglepetései nem befolyásolnák folyton-folyvást az üzemi költségek alakulását. Stark vezérigazgató ideája

az, hogy az elektromos áram fejlesztésére a vízierőt kell fölhasználni. Külföldön minde-nütt nagyobb mértékben veszik igénybe áram-fejlesztésre a vízierőt. Egész Felső-Olaszországot az áramvezetékek sokasága hálózza be. Mad-ridba óriási távolságról, a tenger partjáról vezetik a világító áramot. De Németország, Svájc mind fölhasználja a vízierőt áramfej-lesztésre. Csak Magyarországon nem hasz-nálják ki a természet önként kínálkozó kin-esét. Pedig seholsem megokoltabb a szénnel való takarékoskodás; már csak azért is, mert a geológusok szerint a magyar szénbányák a mai fogyasztás mellett hatvan esztendő alatt kiapadnak.

Kétségtelen, hogy ha Stark vezérigazgató terve sikerül; érdekes perspektívák és nagy-szerű lehetőségek nyílnak meg. Stark Lipót terve — amint már említettük — az, hogy Budapest világító, ipari, közlekedési áramszükségletét a fővárostól száz meg száz kilométernyire meg-épített, vízierővel hajtott hatalmas áramfej-lesztők szolgáltatassák. A fővárosi elektromos telepek vezérigazgatójának véleménye szerint két terv közül választhat a főváros. Az egyik terv szerint — ez Steller Antal mérnök terve — Budapesttől körülbelül 350 kilométernyi tá-volságra, Máramarosmegyében, Técső tájékán a Tisza és a Tarca vízerejének fölhasználá-sával építenék meg a két telepből álló elektro-most művet, amely 148.000 lóerőt produkál, vizesés hajtana. Ez a hatalmas mű évenként 220 millió KW. óra áramot tudna 350 kilo-méter távolságból légi vezetékeken Budapestre szállítani. Hogy mekkora kvantum ez, abból láthatjuk, hogy ma a három budapesti elek-tromostelep és a két villamosvasut áramfej-

lesztői mindössze 120 millió KW. óra áramot produkálnak évenként.

Természetesen ennél a grandiózus tervnél az az első kérdés, hogy mibe kerül és hogy 350 kilométernyi távolságról Budapestre szál-lítva olcsóbb lenne-e az áram előállítási ára, mint most? A hozzávetőleges tervek és számí-tások erre a kérdésre is felelnek. Eszerint a Máramarosmegyében építendő elektromos mű-vek építési költsége Budapestig szülő áramve-zetékekkel együtt körülbelül 50 millió koronába kerülne. Az eddigi tapasztalatok és számíta-sok szerint egy ilyen nagyszabásu vízierőre berendezelt elektromos művek évi üzemköltsé-ge az amortizációs részlettel, fönntartással, értékcsökkenési hányaddal együttvéve a beru-házott tőke 9 százaléka szokott lenni. Ha ez a hozzávetőleges számítás helyes, akkor egy KW. óra áram önköltsége Budapesten mind-össze 2.1 fillér lenne. Ezzel szemben egy KW. áram szénköltsége a budapesti nagy te-lepeken most körülbelül 4 fillér.

Egy másik mérnök — Szűcs Béla — Va-rasd alatt a Dráva vizesésének fölhasználásá-val akarja megépíteni az elektromos művet. Szűcs Béla egy 30 kilométeres csatorna beik-tatásával érné el azt a körülbelül százezer ló-erős vizesést, amely a három telepen épült művekkel évente körülbelül 160 millió KW. óra áramot tudna produkálni. Szűcs mérnök elektromos telepe 250 kilométernyi távolság-ról küldené Budapestre az áramot. Ennek tehát 60 millió KW. órával kisebb lenne az áramfejlesztő képessége és száz kilométerrel közelebb is esik Budapesthez, mint a mára-marosmegyei telep, de épp azért ez csak 30—

35 millió koronába kerülne; 10—15 millió koronával kevesebbe, mint amaz.

Ezek a tervek izgatják most a főváros technikusait. Érdekes, nagykoncepcióju, de egyuttal költséges tervek ezek, amelyek közül, ha az egyik megvalósul, nagyszerű lehetőségek perspektívája nyílik meg. Ha akármelyik valósul is meg, Budapest szénfogyasztása évi 30.000 vaggonnal csökkenne. Egyelőre természetesen csak a számításoknál és a kalkulációknál tartanak. Az előmunkálatok is legalább kétszázezer koronába kerülnek, ha a főváros rászánja magát a nagy terv megvalósítására és maga az építés három-négy esztendőt venne igénybe.